
FOLKETINGET

Europaudvalget og Finansudvalget

Folketingets Økonomiske Konsulent EU-note

Til: Udvalgenes medlemmer

Dato: 16. april 2015

Det Europæiske Semester: Det Nationale Reformprogram (Danmark)

*Det Nationale reformprogram 2015 indgår både i **Det Europæiske Semester** og **Det Nationale Semester**. Regeringen fremsendte det meget detaljerede og omfangsrige reformprogram til EU-kommissionen den 27. marts 2015. I notatet findes et kort referat af indholdet.*

Dansk økonomi er samlet set i gradvis bedring, med stigende BNP og en fremgang i beskæftigelsen. Stigningen i beskæftigelsen hjælpes på vej af reformer inden for førtidspension, fleksjobsordning, kontanthjælp og sygedagpengesystemet. Overordnet er der sket forbedringer på uddannelsesområdet, hvor regeringens tiltag forventes at understøtte den positive udvikling.

På trods af forbedringerne mangler regeringen, ifølge EU-kommissionen, stadig at øge indsatsen for at fjerne adgangsbarriererne og reducere de lovgivningsmæssige krav. Det sker med henblik på at styrke konkurrencen i den indenlandske servicesektor, som i første omgang blev anbefalet af produktivitetskommissionen og sidenhen EU. Regeringen arbejder løbende med at indfri produktivitetsudfordringen.

Desuden præsenteres regeringens nye integrationsudspil, som har særlig fokus på, at flygtninge og indvandrere hurtigst muligt skal i arbejde.

1. Indledning

Det Nationale Reformprogram for 2015¹ redegør for Danmarks opfølgning på EU's tre landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2014.

Anbefalingerne fokuserede på behovet for **a)** at sikre holdbare og vækstfremmende offentlige finanser, **b)** at forbedre mulighederne for beskæftigelse og uddannelse for personer på kanten af arbejdsmarkedet samt **c)** at øge konkurrencen.

Der er tale om et omfattende program. Nedenfor givet et kort referat af de vigtigste punkter. Det Nationale Reformprogram indgår også i Det Nationale Semester.

2. Landespecifik anbefaling for Danmark

Danmark modtog den 8. juli 2014, som led i det europæiske semester, Rådets udtalelse om Danmarks økonomiske politik på baggrund af konvergensprogrammet og det nationale reformprogram 2014. Danmark modtog i alt **tre anbefalinger**, jf. *boks 3.1*.

Boks 3.1

De landespecifikke anbefalinger for Danmark

Rådet anbefaler, at Danmark i perioden 2014-15 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. Efter korrektionen af det uforholdsmæssigt store underskud fortsætte med at føre en vækstfremmende finanspolitik og bevare en sund budgetstilling samt sikre fortsat opfyldelse af den mellemfristede budgetmålsætning i hele konvergensprogrammets løbetid.
2. Træffe yderligere foranstaltninger for at fremme beskæftigelsesegnetheden for de personer, der befinder sig på kanten af arbejdsmarkedet. Forbedre uddannelsesresultaterne, navnlig hos de unge med indvandrerbaggrund, og effektivisere erhvervsuddannelserne. Lette overgangen fra uddannelse til arbejdsliv, herunder gennem mere udbredt arbejdspladslæring og flere praktikpladser.
3. Øge indsatsen for at fjerne adgangsbarriererne og reducere de lovgivningsmæssige krav med henblik på at øge konkurrencen i den indenlandske servicesektor, navnlig inden for detailhandel og bygge- og anlæg, som anbefalet af Produktivitetskommissionen.

Danmark har samlet set gjort fremskridt i forhold til at følge op på anbefalingerne. Det bekræftes af EU-kommissionens landerapport for Danmark offentliggjort i **februar 2015**. Heraf fremgår det, at Kommissionen vurderer, at

---

¹ [Danmarks Reformprogram 2015](#)

Danmark fører en ansvarlig finanspolitik. Samtidig vurderer de, der er gjort nogle **fremskridt** i forhold til at forbedre beskæftigelsesegnetheden for personer på kanten af arbejdsmarkedet. **På den tredje anbefaling vurderer Kommissionen derimod kun at der er blevet gjort begrænset med frem-skridt.**

3. Finanspolitik og udgiftsstyring

Baseret på seneste skøn vurderes Danmark også i de kommende år at opfylde Stabilitet- og Vækstpagtens krav om faktiske offentlige underskud på højst 3 pct. af BNP, *jf. tabel 3.1 nedenfor og Danmarks Konvergensprogram, marts 2015.*

Pct. af BNP	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Faktisk saldo	-2,1	-3,7	-1,1	1,3	-1,6	-2,6
Faktisk saldo ekskl. midlertidige forhold ¹⁾	-2,1	-2,1	-3,0	-2,1	-2,3	-2,5
Strukturel saldo	-0,4	-0,8	-0,3	-0,8	-0,7	-0,5

1) De midlertidige forhold vedrører tilbagebetalingen af efterlønsbidrag i 2012 og særlige midlertidige indtægter i 2013-15 primært afledt af omlægningen af kapitalpensioner.

Kilde: Danmarks Konvergensprogram, marts 2015.

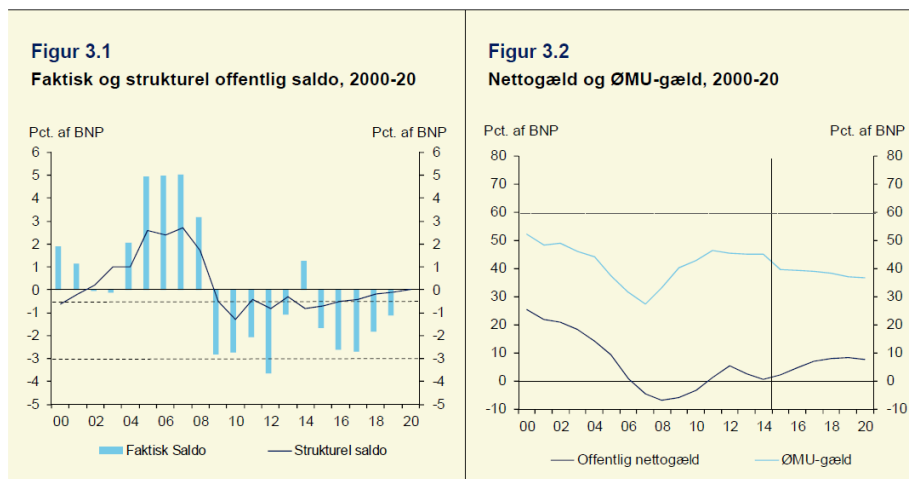
Danmarks Statistik har foreløbigt opgjort et **faktisk offentligt overskud på 1,3 pct. af BNP i 2014, mens der forventes underskud på ca. 1¼ pct. af BNP i 2015 og ca. 2½ pct. af BNP i 2016.** De skønnede offentlige underskud i 2015 og 2016 holder dermed en vis afstand til Stabilitets- og Vækstpagtens grænse på 3 pct. af BNP.

Den faktiske offentlige saldo er i 2013-15 påvirket af en række midlertidige indtægter, herunder indtægter afledt af rabatordningen i forbindelse med omlægningen af eksisterende kapitalpensionsordninger. De forudsatte **midlertidige indtægter forbedrer isoleret set de offentlige finanser med 1,9 pct. af BNP i 2013, 3,4 pct. i 2014 og 0,7 pct. af BNP i 2015.**

Den strukturelle saldo og mellemfristede mål

I perioden 2017-20 indebærer den mellemfristede fremskrivning en vis margin i forhold til budgetlovens grænse for strukturelle underskud, *jf. Danmarks Konvergensprogram 2015.* Samtidig ventes den forudsatte normalisering af konjunkturerne gradvist at reducere det faktiske underskud frem mod 2020, (*jf. figur 3.1 overfor*). Den forudsatte finanspolitik indebærer desuden, at

ØMU-gælden holder en bred sikkerhedsmargen til Stabilitets- og Vækstpagtens gældsgrænse på 60 pct. af BNP, (jf. figur 3.2. nedenfor)

Anm: De vandrette stiplede linjer i figur 3.1 viser budgetlovens grænse på ½ pct. af BNP for det strukturelle underskud ifølge budgetloven (der er sammenfaldende med Danmarks MTO) og Stabilitets og Vækstpagtens grænse for det faktiske underskud på 3 pct. af BNP. Den stiplede linje i figur 3.2 angiver Stabilitets- og Vækstpagtens grænse for ØMU-gælden på 60 pct. af BNP.

Kilde: Danmarks Konvergensprogram, marts 2015.

4. Tiltag på beskæftigelsesområdet

Det grundlæggende formål med **reformen af førtidspension** og **fleksjobordningen** er, at flest muligt skal i arbejde og forsørge sig selv. Adgangen til førtidspension **begrænses for personer under 40 år**, og der er fokus på, at borgere får hjælp til at få et liv med uddannelse og beskæftigelse frem for at få tilkendt førtidspension.

Der etableres med reformen rehabiliteringsteams i hver af landets kommuner bestående af en tværfaglig gruppe af sagsbehandlere, som skal sikre, at borgere med risiko for at ende på førtidspension får en individuel og helhedsorienteret indsats i form af et **ressourceforløb**.

Reform af førtidspension og fleksjob trådte i kraft d. 1. januar 2013. Kommunerne arbejder efter reformen og har i vid udstrækning taget intentionerne bag reformen til sig. Reformens organisatoriske rammer er således på plads, og der er oprettet rehabiliteringsteams i alle kommuner.

Tilgangen til førtidspension er faldet markant, siden reformen af førtidspension og fleksjob trådte i kraft, og antallet af nye tilkendelser ligger nu på ca. 450 personer om måneden, hvilket er godt **en halvering af tilgangen før reformen**. Tilgangen til fleksjobordningen er marginalt større, end før reformen

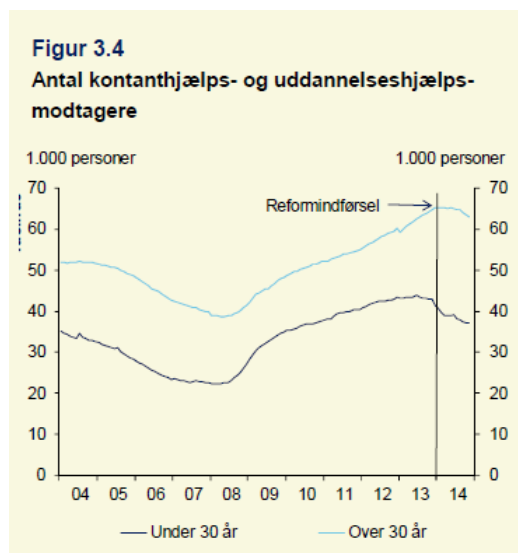
trådte i kraft, og har i andet halvår af 2014 ligget på godt 500 personer om måneden.

Tilgangen til ressourceforløb har således været stigende, siden reformen trådte i kraft. I september 2014 blev der påbegyndt 924 ressourceforløb. Der har siden reformens ikrafttræden således været en jævn bevægelse væk fra passiv forsørgelse på førtidspension over mod mere aktive indsatser i form af fleksjob og ressourceforløb.

Reform af kontanthjælpssystemet

Målet med **kontanthjælpsreformen** er, at unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse, som modtager offentlig forsørgelsesydelse, hurtigst muligt kommer i uddannelse, og at unge med en erhvervskompetencegivende uddannelse og voksne (personer fyldt 30 år), som modtager kontanthjælp, kommer i job. Unge skal med reformen ikke længere modtage kontanthjælp, men derimod en lavere ydelse – uddannelseshjælp – som er på niveau med SU (Statens Uddannelsesstøtte). Det understøtter målet om uddannelse.

Der foreligger endnu ikke deciderede effektmålinger af kontanthjælpsreformen. Beskæftigelsesministeriet har igangsat en evaluering af implementeringen af reformen, der forventes færdig april 2015. **Antallet af kontanthjælpsmodtagere og uddannelseshjælpsmodtagere er stagneret og siden faldet i perioden efter reformens ikrafttræden, (jf. figur 3.4. nedenfor)**

Kilde: Jobbindsats.dk og egne beregninger på DREAM- databasen.

Reform af sygedagpengesystemet

Det er hovedformålet med sygedagpengereformen, at **sygemeldte skal hurtigere tilbage på arbejdsmarkedet** ved hjælp af en tidligere og mere virksomhedsrettet indsats og derved undgå langvarigt fravær og ledighed. Det er samtidig centralt i reformen, at ingen sygemeldte må risikere at stå uden offentlig forsørgelse

Sygedagpengereformen er trådt i kraft i to faser:

Første fase trådte i kraft pr. 1. juli 2014. Heri indgår følgende elementer: Tidspunktet for vurdering af, om sygedagpengene kan forlænges, er **fremrykket til efter 22 uger, mod 52 uger hidtil**. Sygemeldte, som ikke kan få forlænget deres sygedagpenge, har med sygedagpengereformen fået mulighed for at komme i et jobafklaringsforløb med en tværfaglig indsats.

Anden fase af reformen er trådt i kraft 5. januar 2015. Heri indgår en væsentlig omlægning af indsatsen på sygedagpengeområdet. Der indføres en ny model for visitation af og opfølgning på sygemeldte. Det betyder bl.a., at sygemeldte med komplekse problemer og behov for en tværfaglig indsats skal have deres sag behandlet i det kommunale rehabiliteringsteam. Sygedagpengereformen er fortsat under indfasning. Det er endnu for tidligt at sige noget om reformens effekter.

Beskæftigelsesreformen

Formålet med beskæftigelsesreformen er at sikre, at ressourcerne bruges på en bedre og mere effektiv måde, så flere ledige kommer hurtigst muligt i varig beskæftigelse. Reformens sigte er, at indsatsen i højere grad end i dag skal tage udgangspunkt i den enkeltes behov og give plads til, at ledige er forskellige og dermed har forskellige behov for hjælp og vejledning til at opnå varig beskæftigelse.

Reformen ændrer beskæftigelsesindsatsen for alle ledige, herunder også ledige med handicap eller funktionsnedsættelse.

Hovedparten af beskæftigelsesreformen træder i kraft d. 1. juli 2015, dog med undtagelse af nogle elementer, som allerede er trådt i kraft d. 1. januar 2015. Derudover træder en række it-værktøjer først i kraft fra 2016 og frem.

Carsten Koch II og det særlige fokus på personer med udenlandsk baggrund

Regeringen nedsatte i februar 2013 en uafhængig ekspertgruppe, under ledelse af tidligere skatteminister Carsten Koch, der fik til opgave at udrede den aktive beskæftigelsesindsats og komme med anbefalinger til en ny og bedre indsats, der varigt løfter beskæftigelsen. Udredningsarbejdet bestod af to

faser: Udredning af den aktive beskæftigelsesindsats for de forsikrede ledige samt udredning af den aktive beskæftigelsesindsats for de ikkearbejdsmarkedssparate ledige.

I januar 2015 offentliggjorde ekspertgruppen første delrapport i anden fase af sin udredning og anbefalinger vedrørende integrationsprogrammet for nyankomne flygtninge og familiesammenførte. Dette har indgået i regeringens arbejde med udformningen af et nyt integrationsudspil, jf. nedenfor.

Ekspertgruppen har i marts 2015 offentliggjort sin sidste delrapport i anden fase af udredningen om den øvrige aktive beskæftigelsesindsats, som omhandler de ikkearbejdsmarkedssparate ledige.

Ekspertgruppens arbejde lægger sig i direkte forlængelse af de tre store reformer, regeringen har gennemført for udsatte borgere - reformerne af førtidspension og fleksjob, kontanthjælp samt sygedagpenge – der gjorde op med silotænkningen i kommunerne og indførte ressourceforløb, jobafklaringsforløb og rehabiliteringsteam. Reformerne har dermed skabt rammerne for en tværfaglig og sammenhængende indsats, som ofte er nødvendig for at hjælpe de mest udsatte borgere tættere på arbejdsmarkedet.

Nyt integrationsudspil

Regeringen præsenterede den 18. marts 2015 et nyt integrationsudspil. Hovedsigtet med udspillet er, at **flygtninge og indvandrere hurtigst muligt skal i arbejde**. Et jobrettet integrationsprogram skal derfor erstatte det nuværende integrationsprogram, hvor effekterne ikke har været gode nok. Fremover skal der som et led i programmet stilles klare krav om, at nyttilkomne **flygtninge og familiesammenførte skal tage et arbejde**, hvis det er muligt, og at de ellers skal yde mere for den ydelse, de modtager, ved løbende at deltage i en jobrettet indsats på en arbejdsplads.

Indsatsen skal altid kombineres med danskundervisning, og den skal så vidt muligt tilrettelægges med udgangspunkt i den enkeltes uddannelse og erfaringer fra hjemlandet.

Regeringen vil desuden gøre noget ekstra for de flygtninge og indvandrere, der har været i landet gennem flere år, men som stadig er på kontanthjælp og ikke forsørger sig selv. **I udspillet foreslår regeringen, at alle tredjelandstatsborgere, som har modtaget kontanthjælp i mindst seks måneder, skal i gang med at arbejde**. Det kan være i virksomhedspraktik, ansættelse med løntilskud eller nyttejob. Målet er at få et rigtigt job.

5. Tiltag på uddannelsesområdet

En reform af folkeskolen trådte i kraft fra skoleårets start i august 2014. Reformen har tre overordnede mål: (1) Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan, (2) folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater og (3) tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis. En længere og mere varieret skoledag med alsidige og inspirerende undervisningsformer, styrket undervisning i fagene samt ny tid til understøttende undervisning skal forbedre rammerne for, at alle elever bliver så dygtige, som de kan.

Som led i Aftalen om finansloven for 2013 indgik regeringen en *aftale om bedre erhvervsuddannelse og styrket uddannelsesgaranti*. Aftalen skal bl.a. bidrage til at reducere frafaldet i erhvervsuddannelserne og forøge antallet af elever, der kommer i virksomhedspraktik. Med aftalen blev der prioriteret 3,1 mia. kr. over perioden 2013-16. Aftalens initiativer er nærmere beskrevet i Danmarks nationale reformprogram 2013. **Aftalen var første led i indsatsen for bedre erhvervsuddannelser.**

Implementeringen af initiativerne er som forudsat gennemført i 2013, herunder bl.a. med oprettelsen af 50 praktikcentre på landsplan. Nye initiativer indgår i regeringens reform af erhvervsuddannelserne, jf. nedenfor, og får derfor først virkning fra og med august 2015.

Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser

Regeringen har i juni 2014 på baggrund af en bred politisk aftale om erhvervsuddannelserne (februar 2014) og i forlængelse af aftalen *bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti* fået vedtaget en reform af erhvervsuddannelserne i Folketinget. Reformen, som træder i kraft august 2015, har fire konkrete mål: (1) Flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse, (2) flere skal fuldføre en erhvervsuddannelse, (3) erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan, (4) tilliden til og trivslen på erhvervsskolerne skal styrkes.

Regeringens tiltag på uddannelsesområdet **forventes generelt at understøtte den positive udvikling**, hvor flere unge med udenlandsk herkomst opnår bedre uddannelsesresultater, herunder en større andel af unge med udenlandsk herkomst, som opnår mindst en ungdomsuddannelse,

6. Fjerne barrierer for konkurrencen og reducere lovgivningsmæssige krav

For at reducere de lovgivningsmæssige krav har regeringen nedsat Virksomhedsforum for enklere regler, som har fået til opgave at stille konkrete forslag

til forenklinger af regler, der kan lette byrderne for virksomhederne og dermed frigøre ressourcer.

For at imødegå produktivitetsudfordringen fremlagde regeringen i februar 2013 *Vækstplan DK*, som er en samlet plan frem mod 2020 med fokus på øget produktivitet i den private sektor. **Ifølge planen skal BNP blandt andet øges med 20 mia. kr. frem mod 2020** gennem reformer af vilkår for private virksomheder og øget konkurrence.

Som led i at indfri dette mål indgik regeringen i juni 2014 *Aftale om en vækstpakke* sammen med flere af folketingets partier. Aftalen følger op på Produktivitetskommissionens anbefalinger, og fokuserer blandt andet på at øge konkurrencen og produktiviteten i visse hjemmemarkedsorienterede erhverv, herunder særligt bygge- og anlægsbranchen, forsyningssektoren og øvrige hjemmemarkedsorienterede erhverv.

Sammen med aftale om *Vækstplan DK* fra foråret 2013 **har regeringen dermed foreløbigt indfriet 11½ mia. kr. ud af den samlede målsætning på 20 mia. kr.** Regeringen arbejder løbende med denne dagsorden og med at indfri den resterende del af målsætningen og har gennem det seneste år gennemført en lang række initiativer, der styrker konkurrenceevnen inden for hjemmemarkedsorienterede erhverv.

Med venlig hilsen

Emil Broberg Andersen / Niels Hoffmeyer (3602)